

ESTELON XB MK II-WEERGEVERS MET ABSOLUTE DROOMSET BIJ HIFI STUDIO WILBERT

Extravagant genieten

Best regelmatig krijg ik de vraag wat nu eigenlijk het verschil is tussen een gewoon goed hifisysteem en een echte high-end configuratie. Hoewel daar een hele hoop antwoorden op te geven zijn is de vaak veel hogere prijsstelling één van de zaken die mensen meestal als eerste zien. Vervolgens is het dan als consument best lastig om te doorgronden waar er allemaal in en achter zit. Gelukkig heeft hifi studio Wilbert in Utrecht opvallend snel en duidelijk antwoord op een hele reeks van deze brandende vragen. Reis met mij mee naar één van de fijnste hifiwinkels die ons land op dit moment kent en bewonder en geniet samen met mij van één van hun meesterproeven op het gebied van de ultieme weergave.

Het is nog niet zo lang geleden dat ik deze rasechte hifi-winkel in de sfeervolle Korte Jansstraat met een winkelbezoek heb vereerd en wat ik zag beviel mij enorm goed. Dat begon al met een echte etalage. U weet wel, zo'n heerlijk uitnodigende presentatie waardoor je warm wordt gemaakt voor al het moois wat er binnen is te zien. Eenmaal door de voordeur is het welkom door het enthousiaste winkelteam bestaande uit Olav Blom, Jan-Willem Verbeek en bedrijfsleider Harald Warnier, allerhartelijkst en wordt meteen duidelijk dat er serieus en met de nodige vakkennis naar jouw wensen wordt geluisterd. Je voelt je daardoor als klant snel begrepen waardoor je vlot en adequaat tot het juiste product of systeem kan geraken. Voor wat betreft mijn bezoek van vandaag zoek ik samen met Harald de hoogste sferen van Wilbert op.

Zorgvuldig gekozen high-end systeem

“Zoals je weet is er bij hifi studio Wilbert een behoorlijk grote keuze uit een heel bewust door ons gekozen merkenpalet. Bij ons vind je dus niet ieder willekeurig populair merk of de smaak van de dag, en achter ieder merk dat we voeren staat onze persoonlijke goedkeuring. We nemen dus pas een merk op wanneer we er alle drie een goed gevoel bij hebben. Wat betreft het systeem waar je vandaag waarschijnlijk door zal worden ‘opgezogen’ - enkel genieten vind ik de lading niet meer dekken - behoren alle componenten tot het beste dat wij als winkel te bieden hebben. Hiermee wil ik niet zeggen dat dit ons beste systeem is, er kunnen ook andere keuzes worden gemaakt om tot hetzelfde niveau te komen. Zoals je van ons ook zou verwachten hebben we voor het gepresenteerde systeem niet alleen gekozen voor producten die klankmatig goed bij elkaar passen, maar is er ook het nodige getuned. Dit is typisch zo'n onderdeel waar je je als winkel mee kunt onderscheiden en het zorgt ervoor dat zo'n audioset als één mooi groot geheel kan reageren. Tunen doe je trouwens door de juiste plaatsing van de luidsprekers in een ruimte te kiezen, door voor de juiste bijpassende kabels te gaan en het geheel te completeren door een goed audiorack en een gedegen stroomvoorziening. Een ander belangrijk gegeven waardoor wij zo achter dit systeem staan, is dat de in dit artikel vermelde fabrikanten nog volledig zelfstandig opererende onderne-

mingen zijn. Hier zijn dus geen investeringsmaatschappijen of andere geldschietters bij betrokken die de koers bepalen, maar keihard werkende ondernemers die vaak al tientallen jaren geheel zelfstandig hun eigen beslissingen nemen en voor een hoge mate aan continuïteit zorgen.”

Estelon XB Mk II Silver gloss

“Hoewel we bij Wilbert ook fan zijn van onze andere mooie luidsprekers van merken als onder andere Boenicke, Gauder, Graham Audio, Magnepan en Bowers & Wilkins, is in het topsegment Estelon toch wel één van onze favorieten. Eenieder die de fantastisch mooie organische sculpturen, vervaardigd uit marmercomposiet van de uit Estland afkomstige Alfred Vassilkov voor het eerst in het echt aanschouwt, zal ‘oh’s en ‘ah’s bijna niet kunnen onderdrukken.” Zeker in het mooie zachte licht dat geraffineerd door de dikke vitrage bij Wilbert stroomt begrijp ik meteen wat Harald bedoelt. Het zijdelings invallende strijklicht toont niet alleen de perfecte afwerkingsgraad en het smetteloze - in dit geval zilver metallic - spuitwerk, maar toont ook haarfijn aan dat vorm en functie hier tot een waar hoogtepunt zijn samengevat. Buiten deze fraai in bijna ieder interieur bijpassende kleur (ook in mat verkrijgbaar), kunt u als consument nog uit zeven andere, zowel gedekte (mat en pianolak zwart en donkerpaarse pianolak) als in het oog springende kleuren zoals ‘Raket rood, Cobalt blauw en witte pianolak kiezen. Hoewel de XB door zijn forse diepte van 59 cm en een gewicht van 69 kg per stuk meteen zijn high-end afkomst duidelijk maakt, vind ik de hoogte van 126 cm en de gewelfde en daardoor variërende breedte van maximaal 42 cm bij de voet, dan weer reuze meevallen. Het is een echt serieuze luidspreker die je niet over het hoofd kunt zien, maar hij is zeker ook niet pompeus of onmogelijk groot.

Basreflex

In tegenstelling tot het instapmodel YB en de drie topmodellen (Estelon kan nog veel verder omhooggaan in prijs), zijn de ‘Classic X-series’ niet gesloten uitgevoerd maar deels als een basreflex-ontwerp geconfigureerd. In geval van de XB zit de aerodynamisch gevormde poort laag aan de achterzijde en daar valt veel voor te zeggen. Want hoewel een ruimte er zeker

bij zo'n groot systeem meer door kan worden aangesproken, kun je er bij een correcte plaatsing ook meer laagdynamiek en een meer 'ademende' weergave verkrijgen. Mooi is dat ook Estelon kiest voor de zeer goede Duitse Accuton-luidsprekerunits. In geval van XB Mk II gaat het om een 22 cm keramische sandwich dome woofer. De helemaal bovenaan geplaatste 15,8 cm midwoofer is eveneens uitgerust met dit keramische membraan, terwijl ook de 2,5 cm dome tweeter uit dit materiaal is vervaardigd. Opvallend is dat de normaliter kenmerkende witte lak hiervoor in de plaats in donkergrijs is uitgevoerd. Maar voor wie het graag wil kan ook het traditionele wit zonder meerprijs worden geleverd. Als laatste is het wisselfilter uitgerust met Mundorf-weerstand en zilver-goud oliecondensatoren, zorgt een hogere kwaliteit Kubala-Sosna inwendige bekabeling voor een zowel meer gedetailleerde als rijkere weergave, wordt er van sterkere Furutech-aansluitingen gebruik gemaakt en bezitten het achterpaneel en de RVS-voeten/spikes nu de bijpassende kleur.

Pass Labs XP-32 voorversterker met XA100.8 eindversterker

Wie zich van de Estelon-wereld ineens naar het op het eerste gezicht extreem conservatieve Amerikaanse Pass Labs-universum verplaatst, valt in eerste instantie bijna van zijn stoel door de verschillen. Want weg zijn de exclusieve hightech materialen en welkom de bekende, zeer dikke massieve aluminium panelen met centraal geplaatste blauwe bias-meter (het handelsmerk van Pass) en een behuizing die zelfs de val van een trap zonder kleerscheuren zal kunnen overleven. 1991 is het jaar dat Pass Labs werd opgericht door Nelson Pass. Deze extreem getalenteerde ontwerper verkocht in dat jaar zijn legendarische merk Threshold en startte Pass Labs vanuit zijn huis in Foresthill in Californië. Aangezien je een onderneming niet alleen kunt runnen voegden zich al snel

enkele Threshold-collega's bij hem. De eerste was Wayne Colburn in 1994. Wayne fungeerde daarbij niet alleen als zakenpartner maar ook als analoog en digitaal ontwerper. Een jaar later trad Joe Sammut in dienst bij Pass Labs als operationeel directeur en later als president. Hij bracht tijd door bij Krell Audio tussen Threshold en Pass Labs, en een van zijn Krell-collega's, Desmond Harrington, kwam in 1996 naar Pass Labs en werd in 2007 tot op heden president. De XP-32 voorversterker bestaat uit maar liefst drie gescheiden behuizingen en is op de nog duurdere Xs voorversterker het topmodel van deze versterkerfabrikant. De drie behuizingen wegen gezamenlijk net geen 30 kilogram en ook het stroomverbruik valt voor zo'n 'state of the art' concept met 45 watt reuze mee.

Substantiële verbeteringen

Om meer van de hoed en de rand te weten geef ik graag het woord aan de ontwerper van deze voortrap Wayne Colburn: "Wanneer we de XP-32 (43 cm breed, 10 cm hoog, 31,75 cm diep en dat 3 keer) vergelijken met voorganger XP-30, maakt het nieuwe ontwerp gebruik van dubbel afgeschermd, geluidsarme ringkerntransformatoren in een echte dubbele mono-topologie voor de versterkingskanalen. Een andere lineaire voeding dient voor de besturingsarchitectuur. Het gebruik van drie volledig onafhankelijke voedingen in het regelchassis resulteert in aanzienlijk minder uitgestraalde ruis en veel lagere vervorming- en ruiscijfers in de versterkingsfasen. Resterende circuitruis wordt van het grootste belang bij lage signaalniveaus. Door tot het uiterste te gaan om ruis en stoorinvloeden te verminderen, is een nog beter oplossend vermogen en het zonder stress verwerken van dynamiek in de muziek ontstaan. In de twee andere chassis die dienen voor de feitelijke versterking, blijven we onze favoriete en al lang niet meer verkrijgbare Toshiba-transistoren gebruiken. Maar **NEXT**

wel met grotere en hogere bias ingestelde uitgangstrappen die qua topologie erg lijken op die van ons Pass Labs vlaggenschip, de Xs-voorversterker. De grotere uitgangstrappen zorgen ervoor dat van nog langere en meervoudige kabelverbindingen gebruik kan worden gemaakt zonder hoorbaar verlies. Last but not least is de volumeregeling een ééntraps topologie die nu over een nog groter bereik kan regelen en volumestappen van 0,5 dB bevat. Tevens is het circuit stiller en dynamischer. De kers op de taart voor mij als ontwerper is dat de XP-32 niet alleen spectaculair goed meet, maar het meest belangrijk van alles, dat hij sonisch opvalt door zijn ongekend natuurlijke weergave."

XA100.8 blijft niet achter

Na deze heldere uitleg van Wayne blijkt dat de XA100.8 mono versterkers (48,2 cm breed, 22,8 cm hoog, 53,3 cm diep en 45 kg zwaar) nog altijd ontworpen door Nelson zelf, hierbij zeker niet achterblijven. Nelson: "Wat waren we opgetogen toen we alweer de nodige jaren geleden ons toenmalig 23-jarig bestaan wilden vieren door de beste versterkers uit te brengen die we ooit hebben gemaakt. Ik heb het dan over onze .8-serie die verder in klasse A staan ingesteld dan ooit tevoren en mede daardoor de kloof weet te beslechten tussen gemeten prestaties en subjectieve ervaring. Een verschil tussen Pass Labs en vele andere ondernemingen is dat onze versterkers uitsluitend voor audiofielen of kritische muzikliefhebbers zijn ontworpen door ontwerpers die op hun beurt nog veeleisender zijn. Wij zijn dus extreem kritisch en veeleisend naar onszelf toe. De ontwikkeling om van de voorgaande .5-serie naar de .8-serie te komen heeft maar liefst zeven jaar in beslag genomen. Een lange tijdspanne die is ontstaan doordat je elektronica-componenten in harmonie met elkaar moet laten werken. Dat klinkt misschien best zweverig het maar komt erop neer dat je er met goede metingen alleen nooit bent. Met andere woorden: we hebben de ultramoderne techniek van de versterkers continu getoetst aan een uitgebreid en rigoureuus luisterproces. Hierbij is gebruik gemaakt van zes totaal verschillende geluidssystemen om ervoor te zorgen dat de versterkers in zoveel mogelijk situaties hun werkelijke kwaliteiten kunnen tonen."

Gloeiende innovatie

"Op het eindresultaat zijn we enorm trots en het gloeit dan ook bijna letterlijk van de innovatie. Zo leveren de uitgangstrappen van de pure klasse A 100.8 (die heel conservatief 100 watt aan 8 ohm en 200 watt aan 4 ohm kunnen leveren) een lage vervorming en extra luidsprekercontrole op gewone luisterniveaus. De individuele MOSFET's kunnen gevoed door grotere voedingstrafo's een veel hoger dan gebruikelijk vermogen aan, terwijl ze op een fractie van hun opgegeven specificaties werken om zowel de prestaties als de betrouwbaarheid te verbeteren. De direct gekoppelde front-ends, die de ingangsen spanningsversterkingsstadia bevatten, maximaliseren de prestaties van de uitgangstrap van elk model, terwijl elk model zijn eigen subtiele en unieke sonische handtekening heeft gekregen. Samen met de grotere voedingscapaciteit, nieuwe grotere koellichamen en nauwkeurigere referentiespanningen staat hier een serie versterkers die binnen zijn domein nieuwe maatstaven zal zetten." Grote en duidelijke woorden die verder niets meer aan de verbeelding overlaten en mij vooral alsmaar nieuwsgieriger maken naar de luistersessie!

dCS Rossini APEX Player met Rossini Master Clock

Voordat we met het luisteren kunnen beginnen kom ik als laatste onderdeel bij de meest recente variant van de dCS Rossini Player in zijn nieuwe APEX-variant en de bijbehorende Master Clock terecht. Hoewel ik zeker begrijp dat al deze hoge bedragen u zo langzamerhand zullen laten duizelen, moeten we ook goed beseffen dat we hier over een echt topsysteem spreken. Het zou dan zonde zijn om juist op de bron als laatste belangrijke schakel te bezuinigen. Daarom heeft Wilbert heel bewust voor deze absolute sterpseler op digitaal gebied gekozen. Geheel in lijn met de voorgaande componenten is ook dit dCS-duo weer in prachtig bewerkt en CNC gefreesd massief aluminium verwerkt. Het gewicht is met 17,4 kilo hoog en de afmetingen (44,4 cm breed, 17,5 cm hoog en 43,5 cm diep) voor de player robuust. De clock is met zijn 44,4 cm breedte, 6,3 cm hoogte en wederom 43,5 diepte een stuk handzamer. Over de techniek van de Rossini vallen vele mooie testen te vinden, maar waar staat APEX eigenlijk voor? APEX blijkt een nieuwe, verbeterde versie van de dCS

Ring DAC te zijn. Dit unieke systeem, dat voor het eerst werd ontwikkeld voor de professionele dCS-audioproducten, is de afgelopen drie decennia voortdurend ontwikkeld en verfijnd en staat nog steeds bekend om zijn buitengewoon goede technische en sonische prestaties. Met APEX heeft de Engelse firma de printplaat van de Ring DAC opnieuw geconfigureerd en een nieuwe analoge uitgangstrap ontwikkeld. Dit heeft het ontwikkelteam in staat gesteld om de vervorming verder te verminderen en de lineariteit te vergroten, wat uiteindelijk voor een groter gevoel van dynamische drive, detail, finesse en vitaliteit in de weergave heeft geleid. Omdat het gemakkelijk is om soms nog cd's af te spelen staat de Rossini APEX Player opgesteld. Maar het is ook goed om te weten dat Wilbert ook de 3.000 euro minder dure DAC heeft staan, en indien u geen cd's meer afspeelt of wil afspelen is dat bedrag snel verdiend.

Even diep ademhalen...

Hoewel ik zeker niet de invloed van de indrukwekkende Shunyata Everest 8000-lichtnetreiniger, het Finite Elemente Pagode Master Reference-rack, de Pura-netwerkswitche en de zorgvuldig samengestelde kabelsetup waarbij gebruik is gemaakt van MIT, LessLoss (Firewall) en Shunyata wil veronachtzamen, zijn dit uiteindelijk wel situatie-afhankelijke oplossingen. Met andere woorden: ingrediënten die het Wilbert-team per situatie anders zal inschatten en kiezen. De nu gekozen samenstelling haalt volgens Harald het meeste uit de opgestelde set en na het bestijgen van de verschillende trappen om naar het 'nirvana' van de winkel op de bovenste voor het publiek toegankelijke verdieping te komen, sta ik dan eindelijk oog in oog met deze enorm begerenswaardige set. Een systeem wat qua kwaliteitsbewuste uitstraling onmiddellijk overeenkomsten oproept met een Patek Philippe horloge,

een Mercedes EQS elektrische 'voiture' of een diner-ervaring bij de Librije in Zwolle. Wat mij visueel in ieder geval al meteen aanspreekt is het spannende contrast tussen de organische en gracieuze Estelon XB Mk II-weergevers en de extreem robuuste Pass Labs-versterkers.

Verheven presentatie

En dan is het eindelijk zover. Harald laat mij met een tablet en kop koffie achter en de rust daalt neder. Van alle momenten binnen mijn vakgebied is dit wel één van mijn favorieten. In een relatief onbekende ruimte worden 'opgesloten' met een high-end systeem wat in ieder geval op papier enorm veel in zijn mars heeft. Hoewel ik zo'n sessie ook anders en meer voorzichtig qua muziekkeuze aan kan pakken, besluit ik om maar meteen de koe bij de hoorns te pakken en gewoon op het systeem 'af te vuren' wat muzikaal in mij op komt. Dit is een groot systeem met 'eindeloos' stabiel vermogen achter de luidsprekers en een topklasse digitale bron. De Argentijnse componist Ariel Ramírez schreef in 1964 zijn befaamde meesterwerk 'Misa Criolla'. Een vurig muzikaal hoogtepunt wat zijn oorsprong heeft in het Vaticaanse Concilie wat in 1963 besloot dat voortaan naast Latijn ook Spaans was toegestaan bij de Katholieke eredienst. Ramírez voelde daardoor het juk van de Latijnse taal van zich af vallen en schreef als een van de eersten een katholieke mis in het Spaans. Het unieke daarbij was dat hij hierin ook gebruik heeft gemaakt van de invloed van veel Argentijnse volksmuziek. Ook zangeres Mercedes Sosa is een Argentijnse zangeres en haar in 1999 uitgebrachte Misa Criolla is mij pas recent op het spoor gekomen. Terwijl ook de uitvoeringen met zanger José Carreras en de 'eerlijke' versie van Adrián Rodríguez Van der Spoel erg fraai zijn, daalt er bij Mercedes Sosa een ongekennde rust neder. Dit ■■■NEXT

is het eerste nummer wat ik op dit indrukwekkende maar op dit moment gehoormatig nog onbekende systeem afspeel en het is meteen een voltreffer.

De brug van hifi luisteren naar muziek ondergaan

In plaats van de weergave uitsplitsen in hoog, midden, laag, ruimtelijkheid en dynamische vaardigheden is dit veel meer muziek ondergaan. Hoewel er een akoestische suggestie wordt neergezet van een enorme kerk of klooster, blijkt al snel dat deze opname toch in de studio is gecreëerd. Maar het mooie - en dat komt op het conto van deze prachtige set - is dat je het alleen maar zijdelings waarneemt en het niet de muziek verstoort. Bijzonder en heel goed bijpassend is dat het opnameteam heeft gekozen om de grote trom niet te dempen, maar deze mee te laten doen in de 'kerk-akoestiek'. Zeker op zo'n full range systeem als dit ervaar je dat dan ook meteen heerlijk fysiek. De rest van de orkestleden staan rond zangeres Mercedes opgesteld, wat samen met haar fantastisch humane en met subtiele passie doordrenkte stem tot een onvergetelijke gebeurtenis leidt. Van een heel andere orde is 'Live at Shanghai Jazz' van pianiste Marian McPartland uit 2002. In typische, klassieke pianobarstijl neemt deze muziek je mee naar een sfeervolle, met publiek afgeladen club waar alles zo direct en prikkelend is dat je mee wordt genomen op een intensieve muzikale reis.

Systeemeigenschappen

Het trio Estelon, Pass Labs en dCS voelt zich ook bij deze drijvende en goed getimed muziek als de spreekwoordelijke vis in het water. Het klasse A-karakter is zeker na een poosje spelen prachtig herkenbaar. Vloeiend, kleurrijk, groots, vol en rijk, maar ook informatief, mooi open en opvallend goed gedefinieerd met veel rust. Er is een duidelijk onderhuidse kracht in dit systeem aanwezig maar gelukkig wel te allen tijde in dienst van de muziek. De invloed van dCS laat zich gelden door het voor het merk typerende panoramische 3D ruimtebeeld (mits aanwezig in de opname natuurlijk), het hoge oplossende vermogen en 'analoge' timbres en zeggingskracht die je niet vaak bij digitaal tegenkomt. De Estelon XB Mk II blijkt net als de eerder door mij beluisterde kleinere en grotere modellen een droom van natuurlijkheid te zijn. Dit is dus niet de zoveelste hypergedetailleerde top high-end speaker, maar veel meer een

vanzelfsprekend doorgeefluik zonder een nadrukkelijke eigen inbreng ten toon te spreiden. De weergave is mooi breedbandig, heeft een bijzonder egale spreiding en er zijn geen 'hotspots' waar je aandacht naar wordt getrokken.

Conclusie

Binnen dit zeer hoge prijssegment is natuurlijk enorm veel mogelijk en is er een ruime keuze. Ook binnen hifi studio Wilbert zijn hierin nog meer smaken dan het hier gepresenteerde mogelijk. Dit voorgestelde systeem moet u daarom zien als een voortreffelijke en genereuze appetizer. Het is een met veel kennis en kunde samengesteld totaalsysteem waarin een brede (kapitaalkrachtige) kopersgroep zich al snel thuis zal voelen. Een gegeven wat te maken heeft met een aantal belangrijke parameters waarmee rekening is gehouden. Zo mogen de luidsprekers dan wel groot zijn, ze zijn ook heel fraai van vorm en kunnen afhankelijk van de gekozen kleur zelfs goed opgaan in een interieur. Een tweede facet heeft te maken met het klasse A-principe van de Pass-versterkers. Ik weet dat het vandaag de dag een dubbelzijdig zwaard is geworden, maar klankmatig is het voor de liefhebber natuurlijk onweerstaanbaar. Aan het hoge stroomverbruik is Pass zoveel mogelijk tegemoetgekomen door een essentieel deel van de circuits onder een kleine hoeveelheid stroom te houden. Daardoor kan het verbruik toch enigszins binnen de perken worden gehouden en zijn de eindversterkers na het inschakelen snel op klank. Om te besluiten met de dCS opent deze een complete digitale wereld. Want letterlijk alles kan worden verwerkt en door de updatefilosofie van dCS altijd op het hoogste niveau wat op dit moment mogelijk is. Dus bent u in de markt voor zo'n 'über' high-end set dan bent u bij hifi studio Wilbert in ieder geval aan het juiste adres. Kennis, kunde, passie en extravagant genieten.

Tekst & fotografie: Werner Ero

PRIJZEN	
ESTELON XB MK II SILVER GLOSS	€ 39.900,-
PASS LABS XP-32	€ 21.900,-
PASS LABS XA100.8	€ 26.000,-
DCS ROSSINI APEX PLAYER	€ 35.900,-
DCS ROSSINI MASTER CLOCK	€ 11.600,-

HIFI STUDIO WILBERT, TEL: 030 2319874
E-MAIL: WILBERT@WILBERT.NL, WWW.WILBERT.NL